



## Examining the relationship between the components of the sense of urban security and the enrichment of sports leisure time

Zahra Karimi<sup>1</sup> | Zynalabedin Fallah<sup>2✉</sup> | Taher Bahlekeh<sup>3</sup> | Asra Askari<sup>4</sup>

1. Ph.D. Candidate, Department of Physical Education, Gorgan branch, Islamic azad university, Gorgan, Iran. E-mail: [Zahra.karimi.phd@gmail.com](mailto:Zahra.karimi.phd@gmail.com)
2. Corresponding author, Associate professor, Department of Physical Education, Gorgan branch, Islamic azad university, Gorgan, Iran. E-mail: [zy.fallah@gmail.com](mailto:zy.fallah@gmail.com)
3. Assistant Professor, Department of Physical Education, Gorgan branch, Islamic azad university, Gorgan, Iran. E-mail: [t.bahlekeh@gmail.com](mailto:t.bahlekeh@gmail.com)
4. Assistant Professor, Department of Physical Education, Gorgan branch, Islamic azad university, Gorgan, Iran. E-mail: [askari.asra@gmail.com](mailto:askari.asra@gmail.com)

---

### Article Info

**Article type:**

Research Article

**Article history:**

Received 8 August 2023

Revised 16 September 2023

Accepted 19 October 2023

Published 23 October 2023

**Keywords:**

Feeling of security,  
Urban security,  
Enrichment of leisure time,  
Leisure sports,

---

### ABSTRACT

**Objective:** In order to improve urban urban spaces and to make citizens feel safe for their presence, it is important to pay serious attention to creating safe environments and enriching leisure time. The current study aims to investigate the relationship between the feeling of urban security and its components with the enrichment of sports leisure time.

**Methods:** The research is applied in terms of purpose and in terms of survey and correlation method. The statistical population includes all people over the age of 18 living in the cities of the country. The sample size was determined using the Karjesi and Morgan table of 450 people and they were randomly selected in a multi-stage cluster. To determine the reliability of the questionnaires, Cronbach's alpha coefficient (the urban security feeling questionnaire was 0.867) and the sports leisure enrichment questionnaire was 0.836 and content validity was used to determine the validity of the questionnaire. To analyze the data and information, at the level of descriptive statistics Indicators such as frequency and percentage, drawing tables and graphs, and at the level of inferential statistics, Pearson's correlation coefficient, regression and variance have been used using SPSS software.

**Results:** The results of the statistical analysis showed that with 99% confidence, there is not only a positive and significant relationship between the sense of urban security and the enrichment of leisure time, but also the relationship between the components of the sense of urban security and the enrichment of leisure time.

**Conclusions:** Based on the experimental findings of the current research, it is suggested that in order to enrich leisure time, environmental conditions with security and peace should be provided.

---

**Cite this article:** Karimi, Z. Fallah, Z. Bahlekeh, T., & Askari, A. (2023). Examining the relationship between the components of the sense of urban security and the enrichment of sports leisure time. *Jahesh*, 1 (1), 59-72.



Tehran.

© The Author(s).

Publisher: Gorgan Branch, Islamic Azad University

---



## بررسی رابطه مؤلفه‌های احساس امنیت شهری با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی

زهرا کریمی<sup>۱</sup> | زین‌العابدین فلاح<sup>۲</sup> | طاهر بهلکه<sup>۳</sup> | آسرا عسکری<sup>۴</sup>

۱. دانشجوی دکتری، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران. رایانامه: Zahra.karimi.phd@gmail.com

۲. نویسنده مسئول، دانشیار، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران. رایانامه: zy.fallah@gmail.com

۳. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران. رایانامه: t.bahlekeh@gmail.com

۴. استادیار، گروه تربیت بدنی، واحد گرگان، دانشگاه آزاد اسلامی، گرگان، ایران. رایانامه: askari.asra@gmail.com

اطلاعات مقاله	چکیده
<p>نوع مقاله: مقاله پژوهشی</p> <p>تاریخ دریافت: ۱۴۰۲/۵/۱۷</p> <p>تاریخ بازنگری: ۱۴۰۲/۶/۲۵</p> <p>تاریخ پذیرش: ۱۴۰۲/۷/۲۶</p> <p>تاریخ انتشار: ۱۴۰۲/۸/۱</p> <p>کلیدواژه‌ها: احساس امنیت، امنیت شهری، غنی‌سازی اوقات فراغت، فراغت ورزشی،</p>	<p><b>هدف:</b> برای بهبود فضاهای شهری شهری و احساس امنیت شهروندان برای حضور آنان، اهمیت دارد که به ایجاد محیط‌های امن و نیز غنی‌سازی اوقات فراغت توجه جدی شود. پژوهش حاضر در صدد است تا به بررسی رابطه احساس امنیت شهری و مؤلفه‌های آن با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی بپردازد.</p> <p><b>روش پژوهش:</b> تحقیق از نظر هدف کاربردی و از نظر روش پیمایشی و همبستگی می‌باشد. جامعه آماری شامل کلیه افراد بالای ۱۸ سال ساکن در شهرهای کشور هستند. حجم نمونه با استفاده از جدول کرجسی و مورگان ۴۵۰ نفر تعیین گردید و بصورت تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. برای تعیین پایایی پرسشنامه‌ها از ضریب آلفای کرونباخ (پرسشنامه احساس امنیت شهری ۰/۸۶۷ و پرسشنامه غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی ۰/۸۳۶) و برای تعیین روایی پرسشنامه، از روایی محتوایی استفاده شده است. برای تجزیه و تحلیل داده‌ها و اطلاعات، در سطح آمار توصیفی از شاخص‌هایی نظیر فراوانی و درصد و رسم جداول و نمودارها و در سطح آمار استنباطی از ضریب همبستگی پیرسون و رگرسیون و واریانس با استفاده از نرم افزار SPSS استفاده شده است.</p> <p><b>یافته‌ها:</b> نتایج تحلیل آماری نشان داد که با ۹۹ درصد اطمینان، نه تنها بین احساس امنیت شهری و غنی‌سازی اوقات فراغت رابطه مثبت و معنی‌داری وجود دارد، بلکه بین مؤلفه‌های احساس امنیت شهری با غنی‌سازی اوقات فراغت نیز این ارتباط وجود دارد.</p> <p><b>نتیجه‌گیری:</b> بر اساس یافته‌های تجربی پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود که به منظور غنی‌سازی اوقات فراغت، شرایط محیطی با امنیت و آرامش و لازم فراهم شود.</p>

استناد: کریمی، زهرا؛ فلاح، زین‌العابدین؛ بهلکه، طاهر؛ عسکری، آسرا (۱۴۰۲). بررسی رابطه احساس امنیت شهری با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی، جهش، (۱)، ۷۲-۵۹.



## مقدمه

از دیدگاه اندیشمندان حوزه روان‌شناسی امنیت بستر ساز آرامش روحی و روانی انسان است، به طوری که بر اساس نظریه مازلو، نیاز به امنیت یک موضوع روانی است که در صورت عدم تحقق آن، روان آدمی، آزرده می‌شود (کیانی‌مسلمی و بیگلری‌نیا، ۱۳۹۶: ۶۷). احساس امنیت در محیط‌های شهری از ضروریات توسعه و راهبردی برای تأمین توسعه پایدار شهری است. به طوری که در سطح سازمان‌های بین‌المللی و نیز مکاتب فلسفی توجه به واژه امنیت در حوزه شهری بیش از گذشته مورد تأکید قرار گرفته شده است. مطالعات نشان می‌دهد که بسیاری از شهرهای اروپایی با تهدیدات فراوانی چون تصادفات در راه‌های ارتباطی، ناامنی، آلودگی هوا، کمبود فرصت‌های شغلی، کمبود خدمات آموزشی، آلودگی صدا، کمبود خدمات بهداشتی، کمبود خدمات اجتماعی، کمبود مسکن و کمبود حمل و نقل عمومی مواجه‌اند. بدین ترتیب از منظر سازمان ملل ۱۰ حوزه فوق‌شاکله‌های امنیت شهری را به خود اختصاص می‌دهند (جاکایتیس<sup>۱</sup>، ۲۰۱۵). در سال‌های اخیر همگام با توسعه ادبیات مرتبط با امنیت شهری اقدامات متعددی در خصوص تعریف شهر امن شده است. تعاریف مرتبط با شهر امن و احساس امنیت شهری نیز در منابع مختلف به شیوه‌های متفاوت تبیین شده است. گروهی معتقدند شهر امن به قسمت‌هایی از شهر که از لحاظ امنیت قابل زندگی باشد اطلاق می‌شود. در این بخش از تعریف تمرکز بر جرم و جنایت در نواحی شهری است. گروهی نیز بر این باورند که مفهوم شهر امن به عنوان یک رویکرد میزان قابلیت پاسخگویی شهروندان به انواع بحران‌ها و تهدیدات اعم از انسانی و طبیعی است. همچنین گروهی معتقدند احساس امنیت و ایمنی شهری را باید با رویکرد کیفی نگریست؛ لذا آنان احساس خطر و تهدید را مبنایی برای تعریف امنیت در نواحی شهری می‌دانند (مگاریزدیانا و دوئی‌ساستو<sup>۲</sup>، ۲۰۱۹). در این راستا ایمنی و امنیت شهری در جستجوی تحقق نظام حمل و نقل عمومی ایمن، فضاهای عمومی امن و قابل دسترس، حفاظت در برابر مخاطرات طبیعی، دسترسی برابر به خدمات پایه و اساسی و دسترسی برابر به عدالت برای تمامی شهروندان هستند. لذا آنان وظیفه کارگزاران و برنامه‌ریزان شهری را تحقق شاخص عدالت فضایی قلمداد می‌کنند (تالوملو<sup>۳</sup>، ۲۰۱۷). از سویی در گزارش توسعه انسانی چند نوع نامی شامل امنیت اقتصادی، امنیت قضایی، امنیت بهداشتی، امنیت زیست محیطی، امنیت شخصی، امنیت جامعه، امنیت سیاسی، امنیت شغلی و امنیت اطلاعات مطرح شده است (تاج‌بخش، ۳۹۷: ۳۶۹). از طرفی دیگر امروزه بر اثر گسترش تمدن و صنعتی شدن شهرها، شاهد رشد اقتصادی و شکوفایی فناوری هستیم، لیکن به موازات این رشد، متأسفانه از میزان فعالیت‌های جسمانی روزانه انسان بیش از پیش کاسته شده است. مسأله گذران صحیح اوقات فراغت زاینده پیشرفت فناوری و فرهنگ است و از یک مسأله صرفاً اجتماعی فراتر رفته است. جهان پیشرفته با تدبیر و سیاست‌گذاری در زمینه اوقات فراغت، گام‌های بلندی برداشته و نهضت فراغت را با دیدگاه طولانی‌تر شدن زمان اوقات فراغت از طریق کاهش ساعات کار مطرح می‌کند. مجموعه مطالعات جدید نشان می‌دهد که سازماندهی اوقات فراغت از مهم‌ترین عرصه‌هایی است که می‌تواند به تأمین نیازهای مادی و معنوی انسان کمک کند. اوقات فراغت از جمله شاخص‌های رفاه اجتماعی است که با میزان اهمیتی که حتی از آن به مثابه آینه فرهنگ جامعه یاد می‌کنند (گنجه و همکاران، ۱۴۰۰). اوقات فراغت به منزله پدیده اجتماعی، در الزامات و ضرورت‌های اجتماعی درگیر شده است و به خوبی می‌تواند به مثابه تجسمی از روش کلی زندگی به شمار آید. چنین عقیده‌ای بی‌درنگ مفهوم فرهنگ را به میان می‌آورد و با توجه به این که اوقات فراغت جزئی از فرهنگ به شمار می‌آید و فرهنگ‌ها در زمان‌های گوناگون فراغت‌های مختلفی را ایجاد

<sup>۱</sup> . Jakaitis

<sup>۲</sup> . Mega.Risdiana & Dwi Susanto

<sup>۳</sup> . Tulumello

می‌کند پس اوقات فراغت در جوامع مختلف متفاوت است. اوقات فراغت یکی از موقعیت‌های مناسب است که فرد می‌تواند با آن به شناسایی و تقویت استعدادهای خود بپردازد و علاوه بر تأثیرات فردی به رشد اجتماعی او نیز کمک می‌کند و با برنامه‌ریزی مناسب می‌تواند سبب ارتقای توسعه اجتماعی شود (میرمحمد تبار و همکاران، ۱۳۹۴). بر این اساس اگر بخواهیم احساس امنیت شهری را از ابعاد مختلف تجزیه و تحلیل کنیم، در آن صورت می‌توان آن را وضعیتی با حداقل آسیب‌پذیری تلقی کرد که در آن شهروندان در کمال ایمنی نسبت به جان، مال، ناموس، حیثیت، هویت، ارتباطات، تفکرات و ارزش‌های خود در اطمینان خاطر به سر می‌برند. در سال‌های اخیر کشور با چالش‌های متعدد امنیت شهری مواجه شده است که لزوم انجام برنامه‌ریزی‌های دقیق را در آن ضروری کرده است. به نظر می‌رسد یکی از مهم‌ترین زمینه‌های لازم برای تحقق مؤلفه‌های امنیت شهری، شناخت دقیق تأثیر آن بر اوقات فراغت شهروندان می‌باشد. چنین فرایندی شاید در بلندمدت بتواند افزایش مشارکت اجتماعی در ورزش را فراهم آورد. مطالعات در حوزه امنیت شهری نشان می‌دهد که در سال‌های اخیر روش‌های متعددی برای ارزیابی و شناسایی عوامل مؤثر بر اوقات فراغت استفاده شده که به دلیل همه جانبه نبودن و عدم استفاده از روش‌های تعاملی تبیین کننده روابط علت و معلولی از کارایی و اثربخشی لازم برخوردار نبوده‌اند. با مروری بر پیشینه موضوع، به نظر می‌رسد تحقیقات انجام شده کمتر به شیوه کل‌گرا، یکپارچگی و مبتنی بر روش‌شناسی تعاملی و علت و معلولی انجام شده است. این شکاف را می‌توان در دو حوزه موضوع و روش‌شناسی به خوبی مشاهده کرد. بر این مبنای هدف از تحقیق حاضر بررسی تأثیر احساس امنیت شهری بر اوقات فراغت ورزشی است تا شکاف تحقیق از این طریق کاهش یافته و بستر مناسبی برای توسعه اوقات فراغت ورزشی در سطح کشور فراهم گردد.

### روش‌شناسی پژوهش

تحقیق حاضر به لحاظ هدف در زمره تحقیقات کاربردی و از لحاظ جمع‌آوری اطلاعات، جزء تحقیقات توصیفی-همبستگی قرار می‌گیرد. جامعه تحقیق شامل کلیه افراد بالای ۱۸ سال ساکن در شهرهای کشور هستند که با توجه به فرمول کوکران برای جامعه نامحدود، تعداد نمونه بصورت نمونه‌گیری تصادفی خوشه‌ای چند مرحله‌ای انتخاب شدند. بدین صورت که کل کشور به پنج منطقه (شمال، جنوب، شرق، غرب و مرکز) تقسیم شد و در هر منطقه ۲ استان بصورت تصادفی انتخاب و در مرحله بعدی در هر استان پرسشنامه‌ها بصورت تصادفی در شهرها توزیع شد. به منظور اطمینان از تکمیل ۳۸۴ پرسشنامه، در کل ۴۵۰ پرسشنامه در شهرهای منتخب توزیع شد. ابزار اندازه‌گیری در این تحقیق شامل دو پرسشنامه بود که یک پرسشنامه ۲۰ سؤالی برای سنجش متغیر احساس امنیت شهری (سعیدی مجد و همکاران، ۱۳۹۹)؛ پرسشنامه ۱۶ (مهرآفرین، ۱۴۰۲) سؤالی برای اندازه‌گیری متغیر اوقات فراغت ورزشی بود (جدول ۲). در همه آن‌ها از طیف لیکرت جهت سنجش نگرش افراد از خیلی کم تا خیلی زیاد استفاده شد و مقدار آلفای کرونباخ به دست آمده برای کل پرسشنامه ۰.۸۹ بود. به منظور بررسی فرضیه‌های تحقیق از نرم افزار SPSS 22 استفاده شده است.

جدول ۱. جدول متغیرها

نوع متغیر	نام متغیر	گویه‌ها
مستقل	احساس امنیت شهری	امنیت دیجیتال؛ امنیت زیرساختی؛ امنیت فردی؛ امنیت سلامت
وابسته	اوقات فراغت	

منبع: یافته‌های تحقیق

### یافته‌های پژوهش

در این قسمت به نتایج حاصل از تحقیق اشاره شده است. این یافته‌ها می‌توانند شامل اطلاعات و راه حل‌های جدید برای مشکلات موجود باشند. یافته‌های پژوهش حاضر در قالب جداول مختلف آمار استنباطی به شرح ذیل آمده است:

**فرضیه اصلی:** بین احساس امنیت شهری با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

جدول (۲) نتایج آزمون پیرسون بین احساس امنیت شهری با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان

متغیر	شاخص	احساس امنیت شهری	غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی
	ضریب همبستگی پیرسون	۱	۰/۶۳۵**
احساس امنیت شهری	سطح معنی‌داری		۰/۰۰۰
	حجم نمونه	۴۵۰	۴۵۰

\*\* Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول (۲)، بین احساس امنیت شهری با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی در سطح ۹۵ درصد ( $\text{Sig.} < ۰/۰۵$ ) رابطه معنی‌دار و مستقیم ( $r > ۰$ ) وجود دارد. با افزایش احساس امنیت شهری، غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان افزایش می‌یابد و ضریب همبستگی بین متغیر مستقل (احساس امنیت شهری) و متغیر وابسته (غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی) شهروندان ( $r = ۰/۶۳۵$ ) می‌باشد.

جدول (۳) نتایج آزمون واریانس بین احساس امنیت شهری با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان

مدل	مجموع مربعات	درجه آزادی	میانگین مربعات	F آماره	سطح معنی‌داری
رگرسیون	۱۷۷۹۱/۳۹۶	۱	۱۷۷۹۱/۳۹۶	۱۵۱/۳۴۶	۰/۰۰۰ <sup>a</sup>
باقیمانده	۲۶۳۳۲/۱۸۴	۴۴۸	۱۱۷/۵۵۴		
کل	۴۴۱۲۳/۵۸۰	۴۴۹			

با توجه به جدول (۳) مقدار F برابر با ۱۵۱/۳۴۶ گردیده که این مقدار با درجه آزادی ۱ در سطح ۰/۰۰۰ معنی‌دار گردیده و این سطح از ۰/۰۵ کمتر می‌باشد، بنابراین نتیجه می‌گیریم که احساس امنیت شهری در غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان موثر است.

جدول (۴): نتایج آزمون رگرسیون بین احساس امنیت شهری با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان

مدل	(R) ضریب	(R <sup>2</sup> ) ضریب تعیین	ضریب تعیین اصلاح شده	انحراف معیار خطای معادله تخمین	آماره دوربین واتسون
۱	۰/۶۳۵ <sup>a</sup>	۰/۴۰۳	۰/۴۰۱	۱۰/۸۴۴۴۹	۱/۷۷۲

براساس جدول (۴) ضریب تعیین اصلاح شده ۰/۴۰۱ می‌باشد و آماره دوربین-واتسون در محدوده ۱/۵ تا ۲/۵ قرار دارد، بنابراین فرضیه استقلال خطاها تایید می‌شود (یعنی می‌توان از رگرسیون استفاده کرد) و متغیر احساس امنیت شهری می‌تواند ۴۰/۱ درصد از تغییرات متغیر غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان را پیش‌بینی نماید.

جدول (۵) ضرایب معادله خط رگرسیون بین احساس امنیت شهری با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان

مدل	ضرایب غیراستاندارد رگرسیون	ضرایب استاندارد	t	Sig.
	B	خطای استاندارد	Beta	
ضریب ثابت	۳۸/۹۵۲	۴/۴۴۰	۸/۷۷۲	۰/۰۰۰
احساس امنیت شهری	۰/۵۰۵	۰/۰۴۱	۱۲/۳۰۲	۰/۰۰۰

در جدول (۵) سطر اول مقادیر مربوط به آزمون معنی‌داری عرض از مبدا (مقدار ضریب رگرسیون)  $\beta_0$  و سطر دوم مربوط به ضریب شیب رگرسیون  $\beta_1$  می‌باشد. در این جا مؤلفه احساس امنیت شهری متغیر مستقل (X) و مؤلفه غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان متغیر وابسته (Y) می‌باشد که با توجه به فرمول  $Y=a+bx$  مقدار  $a=38.952$  و  $b=.505$  است. بنابراین معادله خط رگرسیون حاصله به صورت زیر می‌باشد:

$$Y = 38.952 + (احساس امنیت شهری) \times 0.505 = \text{غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان}$$

**فرضیه فرعی اول:** بین امنیت دیجیتالی با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

جدول (۶) نتایج آزمون پیرسون بین امنیت دیجیتالی با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان

متغیر	شاخص	امنیت دیجیتالی	غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی
	ضریب همبستگی پیرسون	۱	۰/۳۱۵**
امنیت دیجیتالی	سطح معنی‌داری		۰/۰۰۰
	حجم نمونه	۴۵۰	۴۵۰

\*\* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول (۶)، بین امنیت دیجیتالی با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی در سطح ۹۵ درصد ( $\text{Sig.} < ۰/۰۵$ ) رابطه معنی‌دار و مستقیم ( $r > ۰$ ) وجود دارد. با افزایش امنیت دیجیتالی، غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان نیز افزایش می‌یابد و ضریب همبستگی بین متغیر مستقل (امنیت دیجیتالی) و متغیر وابسته (غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی) شهروندان ( $r = ۰/۳۱۵$ ) می‌باشد.

**فرضیه فرعی دوم:** بین امنیت زیرساختی با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

جدول (۷) نتایج آزمون پیرسون بین امنیت زیرساختی با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان

متغیر	شاخص	امنیت زیرساختی	غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی
	ضریب همبستگی پیرسون	۱	۰/۵۵۸**
امنیت زیرساختی	سطح معنی‌داری		۰/۰۰۰
	حجم نمونه	۴۵۰	۴۵۰

\*\* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول (۷)، بین امنیت زیرساختی با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی در سطح ۹۵ درصد ( $\text{Sig.} < ۰/۰۵$ ) رابطه معنی‌دار و مستقیم ( $r > ۰$ ) وجود دارد. با افزایش امنیت زیرساختی، غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان نیز افزایش می‌یابد و ضریب همبستگی بین متغیر مستقل (امنیت زیرساختی) و متغیر وابسته (غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی) شهروندان ( $r = ۰/۵۵۸$ ) می‌باشد.

فرضیه فرعی سوم: بین امنیت فردی با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

جدول (۸) نتایج آزمون پیرسون بین امنیت فردی با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان

متغیر	شاخص	امنیت فردی	غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی
	ضریب همبستگی پیرسون	۱	۰/۵۱۲**
امنیت فردی	سطح معنی‌داری		۰/۰۰۰
	حجم نمونه	۴۵۰	۴۵۰

\*\* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول (۸)، بین امنیت فردی با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی در سطح ۹۵ درصد ( $\text{Sig.} < ۰/۰۵$ ) رابطه معنی‌دار و مستقیم ( $r > ۰$ ) وجود دارد. با افزایش امنیت فردی، غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان نیز افزایش می‌یابد و ضریب همبستگی بین متغیر مستقل (امنیت فردی) و متغیر وابسته (غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی) شهروندان ( $r = ۰/۵۱۲$ ) می‌باشد.

فرضیه فرعی چهارم: بین امنیت سلامت با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان رابطه معنی‌داری وجود دارد.

جدول (۹) نتایج آزمون پیرسون بین امنیت سلامت با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان

متغیر	شاخص	امنیت سلامت	غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی
	ضریب همبستگی پیرسون	۱	۰/۵۶۱**
امنیت سلامت	سطح معنی‌داری		۰,۰۰۰
	حجم نمونه	۴۵۰	۴۵۰

\*\* . Correlation is significant at the 0.05 level (2-tailed).

بر اساس نتایج آزمون همبستگی (پیرسون) در جدول (۹)، بین امنیت سلامت با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی در سطح ۹۵ درصد ( $\text{Sig.} < ۰/۰۵$ ) رابطه معنی‌دار و مستقیم ( $r > ۰$ ) وجود دارد. با افزایش امنیت سلامت، غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی شهروندان نیز افزایش می‌یابد و ضریب همبستگی بین متغیر مستقل (امنیت سلامت) و متغیر وابسته (غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی) شهروندان ( $r = ۰,۵۶۱$ ) می‌باشد.



## بحث و نتیجه‌گیری

پژوهش‌ها نشان می‌دهند که پرداختن به سطوح همگانی ورزش، با احساس امنیت و انگیزه عمل همراه می‌باشد که این امر منجر به توسعه ورزش و افزایش سلامت اجتماع می‌گردد و زمینه افزایش حضور مردم در فضاهای ورزشی و عمومی شهر، آگاهی آن‌ها نسبت به فرایندهای ورزشی، ارتقای سلامت و تداوم رفتارهای فعال‌تر را جهت پر کردن اوقات فراغت مهیا می‌سازد. بر اساس نتایج حاصل از آزمون فرضیه‌ها، فرضیه اصلی تحقیق که بیان می‌دارد: بین احساس امنیت شهری با غنی‌سازی اوقات فراغت ورزشی رابطه معنی‌داری وجود دارد، مورد تأیید قرار گرفت. احساس امنیت شهری باعث می‌شود که افراد به آسانی و با آرامش بیشتری به فعالیت‌های خارج از منزل بپردازند. آن‌ها ممکن است به پارک‌ها، مراکز خرید، رستوران‌ها، تئاترها، و فعالیت‌های فرهنگی مختلف بروند و از اوقات فراغت خود لذت ببرند. اماکن و مکان‌های ورزشی امن و دارای نظارت به افراد امکان می‌دهند تا ورزش کنند و از تناسب اندام خود مراقبت کنند. احساس امنیت در این اماکن به افراد اعتماد می‌دهد که می‌توانند ورزش کنند بدون اینکه نگرانی از دزدی یا خطرات دیگری داشته باشند. احساس امنیت شهری تأثیر زیادی بر مشارکت‌های اجتماعی دارد. افراد بیشتر در اجتماعات مشارکت می‌کنند و در جشن‌ها، مراسمات، و رویدادهای اجتماعی حضور پیدا می‌کنند. این اجتماعات به تعامل اجتماعی و رفاه اجتماعی کمک می‌کنند. احساس امنیت شهری باعث می‌شود که افراد بیشتر از فضاهای عمومی استفاده کنند. این فعالیت‌ها شامل پیاده‌روی در خیابان‌ها، نشستن در پارک‌ها، و لذت بردن از فضاهای باز شهری می‌شود. این تجربه‌ها از زندگی شهری لذت بردن را برای افراد افزایش می‌دهند. در شهرهای امن، افراد دارای تنوع بیشتری از فعالیت‌های اوقات فراغت هستند. آن‌ها می‌توانند از فعالیت‌های مختلفی مانند گردش در معابر شهر، دیدن اجراهای هنری، شرکت در گروه‌های ورزشی، و شرکت در رویدادهای اجتماعی بهره‌برداری کنند. نتایج این بخش با نتایج مطالعات پیشین همسو است که نشان می‌دهد، احساس امنیت شهری می‌تواند تأثیر زیادی بر کیفیت و تنوع اوقات فراغت افراد داشته باشد. سازمان‌های شهری و اجتماعی مسئول می‌توانند با ایجاد شهرهای امن‌تر و افزایش اعتماد شهروندان به محیط شهری، از این تأثیر مثبت بهره‌برداری کنند.

از دیدگاه اندیشمندان حوزه روان‌شناسی، امنیت بستر ساز آرامش روحی و روانی انسان است، به طوری که بر اساس نظریه مازلو، نیاز به امنیت یک موضوع روانی است که در صورت عدم تحقق آن، روان آدمی آزرده می‌شود (کیانی‌مسلمی و بیگلری‌نیا، ۱۳۹۶: ۶۷). یکی از مفاهیم مهم در بسیاری از مباحث سیاسی، اجتماعی و اقتصادی، پرداختن به مفهوم امنیت شهری است. امنیت از نیازها و ضرورت‌های پایه‌ای فرد و جامعه تلقی می‌شود که فقدان یا اختلال در آن، پیامدها و بازتاب‌های نگران‌کننده و خطرناکی به دنبال دارد (نم‌ث و اشمیت<sup>۱</sup>، ۲۰۰۷: ۲۸۴). در حوزه شهر و شهرنشینی نیز با مروری بر تجربیات جهانی می‌توان استنباط کرد که شهرهای با سطوح نابرابری بیشتر، انسجام و وفاق اجتماعی پایین‌تر، برخورداری از فرصت‌های آموزشی کمتر، سطح سلامت و بهداشت پایین‌تر از سطح ایمنی و امنیت کمتر و در نتیجه از سطح زیست‌پذیری پایین‌تر و احساس امنیت کمتری نیز برخوردارند (قنبری و همکاران، ۱۳۹۵: ۱۳۰). بی‌تردید در تفکیک ارزش‌ها و هنجارها می‌توان امنیت را از عوامل اصلی و تعیین‌کننده زندگی شهرنشینی تلقی کرد. بر این مبنا گروهی نگرانی، ناامنی و اضطراب دائمی در زندگی شهروندان را از مهم‌ترین دغدغه‌های برنامه‌ریزی شهری و شهروندان محسوب کرده و آن را در هیچ شرایطی نادیده نگرفته‌اند (صارمی، ۱۳۸۹: ۴۶). همچنین در بروز احساس ناامنی شهری از دیدگاه اسلامی مجموعه‌ای از عوامل مادی و غیرمادی، ذهنی و عینی چون فرم و

<sup>۱</sup> . Nemeth & Schmitdt

عملکرد نامناسب فضا (ریخت و کارکرد)، عدم برخورداری از حس مکان، شیوع شاخص‌های تذبذری (حب دنیا، حرام‌خواری، غفلت، رباخواری)، ضعف شاخص‌های تبشیری (تقوی، عدالت، ایمان، گذشت و توسل)، تغییر بدون برنامه کاربردی‌های شهری، ناکارآمدی نظام قضایی و انتظامی و نگرانی از هزینه‌های زندگی طبقه‌بندی کرد که قادرند در تضعیف امنیت شهری مؤثر واقع شوند (افسری و همکاران، ۱۳۹۹: ۱۲۳). زمینه‌های احساس ناامنی یکی از مهم‌ترین مسائل فضاهای شهری محسوب می‌شود و به موجب آن، شرایط برای وقوع جرائم بسیار مستعدتر است. احساس امنیت در فضاهای شهری یکی از شاخص‌های کیفیت فضا محسوب می‌شود و به رغم آنکه مسائل فضای امن شهری در هر جامعه یک مسأله پیچیده و دارای ابعاد متنوع و متعدد اجتماعی، اقتصادی و فرهنگی است، ولی تأمین این نیاز، نمی‌بایست از نقش و تأثیر عوامل محیطی و کالبدی غافل شد (لطفی و همکاران، ۱۳۹۴: ۱۳۲). در واقع احساس امنیت به عنوان یک پدیده روانشناختی و اجتماعی، تحت تأثیر تجربه‌های مستقیم و غیرمستقیم افراد از شرایط متفاوت اجتماعی است که انسان‌ها برای دستیابی به زندگی سالم و تداوم روابط اجتماعی نیازمند آن هستند (شیروانی و فرزانه، ۱۳۹۷: ۹۷). شناسایی عوامل و عناصر تأمین امنیت اجتماعی و احساس امنیت از پیش‌شرط‌های اساسی در جهت برنامه‌ریزی برای ارتقای سطح امنیت اجتماعی به شمار می‌رود. این عوامل می‌تواند در جهت افزایش احساس امنیت و بالا بردن پویایی و شکوفایی جامعه مؤثر باشد (سجادیان و همکاران، ۱۳۹۵: ۸۹). شواهد تاریخی حاکی از آن است که هر زمان در جامعه‌ای آرامش و امنیت حکم فرما بوده، آن جامعه رو به پیشرفت گذاشته و در سایه این آرامش بسیاری از دستاوردهای علمی بشر، رشد و ترقی کرده است. اما برعکس وقتی آرامش یک جامعه دستخوش تغییر و تحول یا حتی جنگ می‌شود، احساس امنیت به شدت افول کرده و شهروندان از بیم جان خود حتی نمی‌توانستند به ساده‌ترین امور خود سامان دهند. بر این اساس، می‌توان اظهار کرد که امنیت، پیش‌زمینه یک اجتماع سالم و احساس امنیت، بستر ساز توسعه جوامع انسانی است (شربت‌ی، ۱۳۹۵: ۳).

از سویی در زندگی شهری، اوقات فراغت از جمله شاخص‌های جدید رفاه اجتماعی است که وجود و اهمیت دادن به آن، هم نتیجه رشد صنعت و هم نتیجه جامعه مصرفی بوده است. فعالیت‌های اوقات فراغت از چنان اهمیتی برخوردار است که حتی از آن به مثابه آینه فرهنگ جامعه یاد می‌کنند (بزی، ۱۴۰۲: ۱۰). در دوران جدید، نیاز به گذران مناسب اوقات فراغت از جمله نیازهای مهم افراد به شمار می‌رود. به طور کلی اوقات فراغت به زمانی اطلاق می‌شود که فردی که امور مقیدکننده مربوط به کار، خواب و سایر نیازهای اولیه را انجام داده و فارغ از چنین قیودی است. فعالیت فراغتی نیز به هر نوع مشغولیتی که در این زمان انجام می‌شود اطلاق می‌گردد که می‌تواند شامل انواع فعالیت‌های ورزشی، هنری، علمی و غیره باشد. انجام چنین فعالیت‌هایی نیاز به فضاهای متناسب خود را دارد و لزوم توجه به مراکز شهری و پیش‌بینی فضاهایی برای گذران مناسب اوقات فراغت در شهرها ضروری به نظر می‌رسد. از این رو شناخت انواع فضاهای مناسب گذران اوقات فراغت و ارتقای کیفیت این فضاها می‌تواند در حل مشکل بسیاری از شهرها مؤثر باشد. شهرها از فضاهای مختلفی تشکیل می‌شوند که هر کدام از آن‌ها برای حمایت و تسهیل برخی از فعالیت‌های فردی و اجتماعی و ایجاد فضایی که شهروندان به آنها نیاز دارند، شکل می‌گیرند. با توجه به اینکه هر فعالیت به فضایی با ویژگی خاص یا قرارگاه رفتاری مناسب نیاز دارد، در صورت عدم وجود فضای مناسب، کیفیت بروز نوع فعالیت‌ها دچار مشکل شده و در نهایت موجودیت شهر از جنبه‌های مختلف اجتماعی، فرهنگی و هویتی با اختلال روبرو خواهد شد (اخوان‌انوری، ۱۳۹۹). در حقیقت آنچه به زمان فراغت معنا می‌بخشد چگونگی صرف آن در مکان‌ها و فضاهای فراغتی است. اما زمان فراغت و فضای فراغت بطور دائم در حال تغییر است و سر بهره‌مندی از زمان فراغت و فضاهای فراغتی بیشتر، کشمکش دائمی وجود دارد. چگونگی گذران اوقات فراغت از سویی با زمان و فضای فراغتی در دسترس ارتباط دارد و از سوی دیگر به

آزادی‌ها و محدودیت‌های اجتماعی مربوط می‌شود که در اقصاء مختلف جامعه، اشکال گوناگونی از محدودیت و فشار را نشان می‌دهد که این کشمکش‌ها و فشارها به شکل‌گیری الگوی جدید فراغت می‌انجامد (رفعت‌جاه، ۱۳۹۰: ۱۵۴). با گسترش شهرنشینی، فراغت جنبه عمومی یافته و در برخی موارد، مسئله‌ساز شده است. بنابراین ضرورت تحقیق درباره اوقات فراغت به خوبی احساس می‌شود. از آن‌جا که نحوه گذران اوقات فراغت امری انتخابی است و ضمناً با امکانات اجتماعی و اقتصادی فرد و جامعه ارتباط دارد، در هر جامعه نحوه گذران این اوقات متفاوت است (خدادادیان، ۱۳۹۲: ۱).

در زمینه مبانی تجربی موضوع تحقیق، مطالعاتی در ایران و سایر کشورها صورت گرفته است که برخی از آن‌ها اشاره می‌شود. طاهری و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی به بررسی تأثیر میزان مشارکت در فعالیت‌های ورزشی اوقات فراغت بر توانمندی اجتماعی و رشد اجتماعی پرداخته‌اند. روش آماری مورد استفاده معادلات ساختاری می‌باشد و نتایج نشان می‌دهد که مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر توانمندی اجتماعی تأثیری معناداری به میزان ۰/۴۹۸ دارد. همچنین مشارکت در فعالیت‌های اوقات فراغتی مبتنی بر ورزش بر رشد اجتماعی تأثیری معناداری به میزان ۰/۵۲۷ دارد. فلاحی و همکاران (۱۴۰۱) در پژوهشی به بررسی و تحلیل چالش‌های سلامت روان‌شناختی افراد برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در اوقات فراغت پرداخته‌اند. نتایج کیفی تحقیق نشان می‌دهد که چالش‌های سلامت روان‌شناختی افراد برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در اوقات فراغت شامل ۲۳ مورد بود. به صورت کلی چالش‌های سلامت روان‌شناختی افراد برای مشارکت در فعالیت‌های ورزشی در اوقات فراغت در سه دسته چالش فردی، چالش ذهنی و چالش محیطی مشخص گردیده است و توجه به چالش‌های شناسایی شده شامل چالش فردی، چالش ذهنی و چالش محیطی و کنترل این چالش‌ها می‌تواند زمینه جهت بهبود وضعیت مشارکت افراد جهت حضور در فعالیت‌های ورزشی در اوقات فراغت را فراهم نماید. فارسی و همکاران (۱۳۹۹) در پژوهشی به بررسی چهار مدل مشارکت فعالیت بدنی اوقات فراغت در بین سالمندان ایران پرداخته‌اند. این پژوهش به دنبال بررسی عوامل مختلف دخیل در مشارکت فعالیت بدنی اوقات فراغت افراد بالای ۶۰ سال ایرانی بود. نتایج به دست آمده اذعان کرده است که موانع به طور مستقیم باعث کاهش مشارکت می‌شود. بعد از عامل موانع، عامل انگیزش می‌تواند باعث افزایش مشارکت سالمندان شود. نیل<sup>۱</sup> و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهشی به بررسی رابطه ورزش و اوقات فراغت غیررسمی با فضای شهری و نابرابری‌های اجتماعی پرداخته‌اند. در حالی که به نظر می‌رسد ورزش غیررسمی رابطه ضعیفی با ورزش رسمی داشته باشد، شرکت در ورزش غیررسمی در حال حاضر محبوب‌تر از ورزش باشگاهی سازمان‌یافته است. ایگلسیاز<sup>۲</sup> و همکاران (۲۰۲۳) در پژوهشی به بررسی مشارکت اوقات فراغت و شبکه‌های اجتماعی به عنوان عوامل کلیدی در شمولیت مهاجران جوان بدون همراه پرداخته‌اند. مشارکت اجتماعی، فعالیت‌های اوقات فراغت و استفاده از شبکه‌های اجتماعی می‌تواند عوامل کلیدی در شمول اجتماعی مهاجران جوان بدون همراه و گذار آنها به زندگی بزرگسالی باشد. بنابراین، جنبه‌های مرتبط در رابطه با پیوند اجتماعی که انتقال جوانان به بزرگسالی را شکل می‌دهد و تأثیر سیستم حفاظتی، عمدتاً مراقبت‌های مسکونی، بر این امر تحلیل می‌شود.

در راستای نتایج بدست آمده از پژوهش حاضر، پیشنهاد می‌شود: برای جذب جمعیت و ترغیب شهروندان به فعالیت‌های اجتماعی، کاربری‌های فضایی - عملکردی در سطح شهر توسعه پیدا کند. همچنین منظرسازی فضاهای عمومی شهری بر اساس معیارهای افزایش دهنده دید و نظارت عمومی صورت پذیرد تا حس امنیت در شهروندان تقویت شود. به نگرهداری و تعمیر تجهیزات شهری نظیر تابلوها و علائم ارتباطی به ویژه چراغ‌های روشنایی توجه جدی شود. افزایش حضور پلیس در فضاهای عمومی شهری از

<sup>۱</sup> . Neal

<sup>۲</sup> . Iglesias

طریق استقرار دائمی و یا گشت‌های موقت، از جمله مواردی است که احساس امنیت را در بین شهروندان ایجاد می‌کند. بهبود محیط فیزیکی و امنیت شهری از طریق امکانات و خدمات نظیر بهبود شبکه معابر با رعایت سلسله مراتب دسترسی و استفاده از دوربین‌های مداربسته نظارتی در نقاط مهم شهری، به مشارکت اجتماعی در ورزش کمک خواهد نمود. نورپردازی مطلوب و کافی و رعایت استانداردهای مبلمان شهری و همچنین بازسازی و بهسازی فضاهای متروکه و بافت‌های فرسوده به منظور جلوگیری از بروز ناامنی در محیط‌های شهری توصیه می‌شود. فراهم نمودن امکانات بیشتر با برنامه‌های دقیق و منظم به منظور بهبود مشارکت اجتماعی شهروندان در فعالیت‌های ورزشی نیز از راهکارهای مهم در پر کردن اوقات فراغت پیشنهاد می‌شود. همچنین مدیران و برنامه‌ریزان توجه جدی به مسأله اوقات فراغت و نحوه پر کردن آن داشته باشند تا از این طریق، علاوه بر جلوگیری از بزهکاری در جامعه، زمینه را برای توسعه فعالیت‌های ورزشی فراهم کنند.

بی‌شک در فرآیند انجام هر پژوهشی، محدودیت‌هایی وجود دارد و این تحقیق نیز از این مورد مستثنی نبوده است. با توجه به اینکه پژوهش حاضر به صورت مقطعی انجام شده است، نتیجه‌گیری درباره علیت میان معیارهای شناسایی شده را دشوار می‌سازد. بنابراین، پیشنهاد می‌شود، مطالعات آتی با بررسی روابط میان معیارها و زیرمعیارها از طریق مدل‌سازی‌های علی به بسط موضوع بپردازند. همچنین، پژوهش حاضر در بستر امنیت شهری و اوقات فراغت که کارکرد مهمی در بخش مشارکت اجتماعی در ورزش دارند، انجام شده است و ممکن است نتایج آن کاربرد محدودی داشته باشد. بنابراین، لازم است تعمیم نتایج به سایر شهرها و استان‌های کشور با احتیاط صورت گیرد. در این راستا، پیشنهاد می‌شود مطالعات آتی بر ارزیابی ابعاد امنیت اجتماعی و اثر آن بر توسعه مشارکت‌های اجتماعی با تأکید بر غنی‌سازی اوقات فراغت در سایر حوزه‌های فرهنگی، سیاسی و اقتصادی بپردازند.

## منابع

- احسانی فرد، علی اصغر؛ شعاعی، حمیدرضا و مالکی شجاع، کیانا (۱۳۹۲). "ارزیابی میزان احساس امنیت شهروندان در شهرهای جدید (نمونه موردی: شهر جدید اشتهارد)"، دو فصلنامه مدیریت شهری، دوره ۳، صص: ۳۳۴-۳۱۷. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/92085/fa>
- اخوان انوری، امیررضا (۱۳۹۹). "اوقات فراغت شهری و تأثیر آن بر افزایش کیفیت زندگی"، یازدهمین کنفرانس ملی شهرسازی، معماری، عمران و محیط زیست. مؤسسه پژوهشی رهجویان پایا شهر اترک و مجله علمی تخصصی پایاشهر. شیروان. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/901754/fa>
- اسلامیه، فاطمه و محمدداوری، امیرحسین (۱۳۹۷). "نقش مشارکت اجتماعی شهروندان بر رویکرد جامعه محوری پلیس و تعدیل گری امنیت اجتماعی"، فصلنامه مطالعات امنیت اجتماعی، شماره ۵۳، صص: ۲۱۶-۱۸۹. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/203302/fa>
- افسری، رسول و همکاران (۱۳۹۹). "آینده پژوهی امنیت اجتماعی در نظام شهری ایران؛ شاخص‌شناسی برای تبیین، سنجش و اولویت بندی"، فصلنامه آینده پژوهی دفاعی، سال پنجم، شماره ۱۶، صص: ۱۴۱-۱۰۹. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/390991/fa>
- تاج‌بخش، شهربانو؛ درودی، مسعود (۱۳۹۷). "مفهوم امنیت انسانی و ابعاد سیاستگذارانه آن"، فصلنامه مطالعات راهبردی سیاست‌گذاری عمومی، دوره هشتم، شماره ۲۸، صص: ۳۶۷-۳۷۴. قابل بازیابی از: [https://sspp.iranjournals.ir/article\\_33912.html](https://sspp.iranjournals.ir/article_33912.html)
- رفعت‌جاه، مریم (۱۳۹۰). "فراغت و ارزش‌های فرهنگی"، فصلنامه تحقیقات فرهنگی، دوره چهارم، شماره ۱، صص: ۱۹۰-۱۵۱. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/137082/fa>

رفعت جاه، مریم؛ رشوند، مرجان و شهیدی زند، مریم (۱۳۸۹). "تبیین جامعه شناختی فعالیت های فراغتی دختران جوان با تأکید بر عوامل آسیب شناختی آن"، شورای فرهنگی اجتماعی زنان، سال سیزدهم، شماره ۵۰، صص: ۸۰-۲۹. قابل بازیابی از: [https://www.jwss.ir/article\\_12362.html](https://www.jwss.ir/article_12362.html)

زارعان، منصوره؛ صفریگی، شهناز؛ قاسمی، یارمحمد؛ چابکی، ام‌البنین (۱۳۹۹). "رابطه مشارکت اجتماعی و احساس امنیت در زنان شهر ایلام"، فصلنامه مطالعات زن و خانواده، دوره هشتم، شماره یک، صص: ۲۱۵-۲۵۴. قابل بازیابی از: [https://jwfs.alzahra.ac.ir/%20https://jwfs.alzahra.ac.ir/article\\_4959.html?lang=fa](https://jwfs.alzahra.ac.ir/%20https://jwfs.alzahra.ac.ir/article_4959.html?lang=fa)

سجادیان، ناهید؛ اورکی، پروش و نعمتی، مرتضی (۱۳۹۵). "بررسی احساس امنیت اجتماعی و عوامل مؤثر بر آن (نمونه موردی: شهر ایذه)"، فصلنامه جغرافیا و توسعه فضای شهری، سال سوم، شماره ۲، صص: ۸۷-۱۰۵. قابل بازیابی از: [https://irisweb.ir/rdsm\\_jarticle\\_list.php?slc\\_lang=fa&sid=1&mod=jarticle\\_profile&jart\\_id==399122&rds\\_id](https://irisweb.ir/rdsm_jarticle_list.php?slc_lang=fa&sid=1&mod=jarticle_profile&jart_id==399122&rds_id)

شربت، اکبر (۱۳۹۵). "ارزیابی احساس امنیت مسافران در فضاهای عمومی شهر (مورد مطالعه: پارک های جنگلی ناهارخوران و انگدره شهر گرگان)"، پژوهشنامه نظم و امنیت انتظامی، سال نهم، شماره ۳۴، صص: ۱-۲۲. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/188782/fa>

شکوری، علی (۱۳۹۰). "مشارکت های اجتماعی در سازمان های حمایتی با تأکید بر ایران"، چاپ اول، تهران: انتشارات سمت. شیروانی، علیرضا و فرزانه، حجت اله (۱۳۹۷). "سازمان های مردم نهاد و امنیت شهری (مطالعه موردی: شهر اصفهان)"، فصلنامه مطالعات جامعه شناختی شهری، سال هشتم، شماره ۲۸، صص: ۱۳۲-۹۱. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/210317/fa>

صارمی، حمیدرضا و صارمی، مسعود (۱۳۸۹). "عوامل پیدایش ناامنی در شهرها از منظر اسلام"، فصلنامه مطالعات شهرهای ایرانی و اسلامی، شماره اول، صص: ۴۶-۵۸. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/177345/fa>

فنبری، محمد و همکاران (۱۳۹۵). "تحلیلی بر زیست پذیری شهری با تأکید بر شاخص امنیت و پایداری: مورد مطالعه شهر مشهد"، فصلنامه پژوهش های جغرافیای سیاسی، سال اول، شماره ۳، صص: ۱۵۴-۱۲۹. قابل بازیابی از: [https://pg.um.ac.ir/article\\_24968.html](https://pg.um.ac.ir/article_24968.html)

قاسمی، حمید؛ تجاری، فرشاد؛ بروجردی علوی، مهدخت؛ امامی، حسین و امیری، مریم (۱۳۹۱). "تحلیل محتوای دیدگاه های رؤسای سازمان تربیت بدنی درباره مؤلفه های ارزش از سال ۱۳۵۷ تا ۱۳۸۸"، نشریه مدیریت ورزشی، شماره ۱۳، صص: ۱۳۷-۱۵۲. قابل بازیابی از: [https://jasm.ut.ac.ir/article\\_28717.html](https://jasm.ut.ac.ir/article_28717.html)

قیصری، نوراله (۱۳۹۸). "مشارکت اجتماعی؛ معناکوری یک مفهوم راهبردی"، فصلنامه مطالعات راهبردی ناجا، سال چهارم، شماره یازدهم، صص: ۳۱-۵۹. قابل بازیابی از: <https://civilica.com/doc/1392950>

کیانی سلمی، صدیقه و بیگلری نیا، معصومه (۱۳۹۶). "شناسایی و اولویت بندی ابعاد امنیت و اثر آن بر توسعه گردشگری در مناطق شهری: مورد مطالعه شهر کاشان"، فصلنامه پژوهشنامه جغرافیای انتظامی، سال پنجم، شماره ۲۰، صص: ۸۸-۵۹. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/514817/fa>

گنجه، سیدعلیرضا؛ نامور، هومن؛ آقاییوسفی، علیرضا؛ نوابخش، مهرداد (۱۴۰۰). "عوامل اجتماعی - فرهنگی مؤثر بر کارکردهای اوقات فراغت در نوجوانان و جوانان"، فصلنامه سلامت اجتماعی، دوره هشتم، شماره سوم، صص: ۴۶۸-۴۸۲. قابل بازیابی از: <https://journals.sbmu.ac.ir/ch/index.php/ch/article/view/31239>

لطفی، صدیقه؛ بردی آنامرادنژاد، رحیم؛ ساسانی پور، محمد(۱۳۹۴). "بررسی احساس امنیت در فضاهای عمومی(مورد مطالعه: کلانشهر شیراز)", فصلنامه پژوهش و برنامه ریزی شهری، سال ۵، شماره ۱۹، صص: ۵۶-۳۹. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/220331/fa>

محمدی، جمال و خان محمدی، الهه(۱۳۹۶). "سنجش احساس امنیت در بافت محلات شهری با تأکید بر پارامترهای اجتماعی(مطالعه موردی: منطقه ۶ شهرداری اصفهان)", فصلنامه پژوهش های جغرافیای برنامه ریزی شهری، دوره ۵، شماره ۲، صص: ۲۶۳-۲۴۵. قابل بازیابی از: <https://www.sid.ir/paper/364707/fa>

مهرآفرین، افشین(۱۴۰۲). "بررسی انجام فعالیت های ورزشی در اوقات فراغت با کیفیت زندگی کاری کارکنان شهرداری گرگان"، اولین کنفرانس بین المللی و چهارمین همایش ملی مدیریت، روانشناسی و علوم رفتاری، ۳۱ فروردین ۱۴۰۲، تهران. قابل بازیابی از: [/https://civilica.com/doc/1701325](https://civilica.com/doc/1701325)

میرمحمد تبار، سیداحمد؛ نوغانی، محسن و مسلمی؛ رقیه(۱۳۹۴). "عوامل مؤثر بر نحوه گذران اوقات فراغت(فراتحلیلی از پژوهش های موجود)", فصلنامه برنامه ریزی و توسعه اجتماعی، دوره ۷، شماره ۲۴، صص: ۱۶۵-۱۹۴. قابل بازیابی از: <https://profdoc.um.ac.ir/paper-abstract-1055014.html>

Berry, Kate A., Eric Mollard (ed) (2010), *Social Participation in Water Governance and Management: Critical and Global Perspectives*, Earthscan Publications Ltd, London. DOI:[10.1080/07900627.2010.520916](https://doi.org/10.1080/07900627.2010.520916)

Jakaitis, J. (2015). "The quality of life: Research of urban security aspects." *Civil Engineering and Architecture* 3(1): 4-11. DOI:[10.13189/cea.2015.030102](https://doi.org/10.13189/cea.2015.030102)

Larsen, Anne Karin, Vishanthie Sewpaul and Grete Oline Hole (eds) (2014), *Participation in Community Work: International Perspectives*, Routledge, New York.

Mega Risdiana, Susanto. Tony Dwi (2019), "The Safe City: Conceptual Model Development - A Systematic Literature Review", *Procedia Computer Science* 161-291. DOI:[10.1016/j.procs.2019.11.126](https://doi.org/10.1016/j.procs.2019.11.126)

Nemeth, J., & Schmidt, S. (2007). Toward a methodology for measuring the security of publicly accessible spaces. *Journal of the American Planning Association*, 73(3): 283-297. DOI:[10.1080/01944360708977978](https://doi.org/10.1080/01944360708977978)

Prins, R. G., et al. (2012). "Are neighbourhood social capital and availability of sports facilities related to sports participation among Dutch adolescents?" *International Journal of Behavioral Nutrition and Physical Activity* 9(1): 1-11. DOI:[10.1186/1479-5868-9-90](https://doi.org/10.1186/1479-5868-9-90)

Tulumello, S. (2017). "Toward a critical understanding of urban security within the institutional practice of urban planning: The case of the Lisbon Metropolitan Area." *Journal of Planning Education and Research* 37(4): 397-410 DOI:[10.1177/0739456X16664786](https://doi.org/10.1177/0739456X16664786).

Vandendriessche, J. B., et al. (2012). "Variation in sport participation, fitness and motor coordination with socioeconomic status among Flemish children." *Pediatric exercise science* 24(1): 113-128. DOI:[10.1123/pes.24.1.113](https://doi.org/10.1123/pes.24.1.113)

Weiler, R., Hamer, M., & Stamatakis, E. (2014). "Watching sport on television, physical activity, and risk of obesity in older adults". *BMC Public Health*, 14(1), 1-4. DOI:[10.1186/1471-2458-14-10](https://doi.org/10.1186/1471-2458-14-10)